

ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ ΑΝΩΡ
ΝΕΑΝΙΔΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1875.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Η'.

**ΑΡΜΙΝΙΟΥ ΒΑΜΒΕΡΗ
ΔΕΡΒΙΣΙΟΣ ΒΙΟΣ.**

Η τοῦ Ἀρμινίου Βαμβερῆ περιήγησις ἐν τῇ Μέσῃ Ἀσίᾳ τοῖς πᾶσι τυγχάνει γνωστή.

Μετημφιεσμένος ως Δερβίσης συμπεριέλθοι ἐν σώματι φρανκατικῶν ἀλητῶν ἐν Τεχεράνῃ, διῆλθε μετ' αὐτῶν τὰς εὐρεῖς καὶ κινδύνωδεις ἐρήμους τὰς μεταξὺ Κασπίας καὶ ὸζού, διέμεινεν οὐχὶ μόνον ἐν Χιΐᾳ καὶ Σαμαρκάνδῳ λαλά καὶ ἐν αὐτῇ τῇ φρανκατικῇ Βοχάρᾳ· καὶ ἐπανέκαμψε πάντοτε μετημφιεσμένος διὰ τοῦ Εράτος ήπειρος.

Η πλήρης κινδύνων καὶ τολμηρὰ αὕ-

τη τοῦ Βαμβερῆ ὁδοιπορία διέσχιτε τὸν πέπλον ὃστις μέχρι τοῦδε ἐπεκάθητο ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῶν λαῶν καὶ τῆς χώρας ἢν διέτρεξεν.

Εὐρωπαῖος δυνηθεὶς μετῆμφιεσμένος γάλζηση ἐπὶ μῆνας ἔλοκλήρους καὶ ἐν τῇ στενοτάτῃ οἰκειότητι ἐν χώρᾳ φραντικῇ καὶ ἀφιλοξένῳ εἶναι γεγονός ἀνευ οὐδενὸς προηγυμένου παραδείγματος.

Ἐκαστος δύναται νὰ ἔχῃ εἰδός τι ἡρωϊσμοῦ καὶ τοιοῦτον ἀπαντῶμεν ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς μέχρι τῶν νεωτάτων χρόνων. Ο τῷ ἐπιστημονικῷ αριστρῷ γνωστὸς Ἀρχ. Βαμβερῆ δικαιώς δύναται νὰ συγκαταλεχθῇ μεταξὺ τῶν ἀτρομήτων ἐκείνων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων προμάχων, ἐπιχειρήσας τὴν κινδύνωδεστέραν τῶν περιηγήσεων.

Ἄλλη ὑπάρχει χώρα ἐπὶ τῆς γῆς τὴν

δεινοτέραν ἐμποιοῦσα ἐντύπωσιν ὅσον αἱ ἀπέραντοι τῆς Μέσης Ἀσίας ἔρημοι. Ἐγ-
ταῦθα δὲ νοῦς θέλων νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν
ἱστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους παυχεῖ.
Οἱ τῆς ἐνδοτάτης Ἀσίας λαοὶ, φυνατι-
κοὶ, ὑποπτοὶ καὶ τρομεροὶ, μικροὶ μὲν
ἀφ' ἐνὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ζῶντες ἐν στερή-
σει ἔνεκα τῶν ἴδιομόρφων αὐτῶν διξα-
σιῶν, καθίστανται δύσλυτόν τι πρόβλη-
μα, ὅπερ μέγα κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον. Ἀγα-
λογιζόμενοι τὴν τῶν ἑρήμων ἕκτασιν, τι
λιγγιῶμεν εἰς ἑκάστην αὐτῶν δίδουμεν
δινομα καὶ περιγραφήν· ή σύγχυσις δύως
ἀποβαίνει μεγίστη δόπταν θελήσωμεν νὰ
συγκρινωμεν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν πρὸς
ἔκεινην τὴν ἐπικαλύπτουσαν τὴν κατοι-
κουμένην γῆν, οἵτις δύναται νὰ παραβλη-
θῇ πρὸς μικρόν τι κόσμημα ἐπὶ γυμνοῦ
σώματος.

‘Οἱ ἀνθρωποι εἰσέδυσε πανταχοῦ τὸν
ἑρήμων πρὸς πλούτισμὸν τῶν γνώσεών του.
Δάση ἀπέραντα κατέστησεν ἑαυτῷ γυω-
στὰ, τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς ἀδιακό-
πως ἔξερενά, εἰς τῆς Σαχάρας τὰς ἀμ-
μώδεις πεδιάδας ἀτρομήτως εἰσεγώρη-
σεν. ‘Η τοῦ Βαμβερῆ δύως περιήγησις
ἔχει ἴδιόν τι χαρακτηριστικόν, διότι οὐ-
τος εἰσέδυσεν εἰς τῆς Ἀσίας τὰ σπλάγ-
χνα μόνος, περικυκλούμενος ὑπ' ἀνθρώ-
πων διν κατεπάτει τὰ ιεράτερα αἰθήματα
καὶ τὰς προλήψεις, καλῶς δὲ γινώ-
σκων διτι ἀνακαλυπτόμενος ἢ τὸν θάνα-
τον ἀφεύκτως ἔπρεπε ν' ἀναμένῃ ἢ τὴν
διαιλείαν.—Εὑρωπαῖος περιβάλλεται τὸν
τοῦ Ἀσιανοῦ χαρακτῆρα, ἔτι δέ πλέον τὸν
τοῦ Δερβίσου θρήσκου καὶ φυνατικοῦ. Ἐ-
δέπεσεν ἵνα ἀπομιμηθῇ αὐτὸν, καὶ προ-
χωρήσῃ εἰς τὴν ἔρημον οὐδὲν νοσταλγί-
ας σημεῖον δεικνύναν, μποκρύπτων δὲ πάντα
περιγηγητοῦ θαυμασμὸν ἐνώπιον τῶν
τῆς φύσεως καλλονῶν καὶ εἰκόνων, ἐνώ-
πιον τῶν ἐρειπίων παρελθούσων καὶ ἀ-
τολεσθείσης ἀκμῆς, καὶ ἐνώπιον παντὸς
ἐν γένει τὸν ἐπιστήμονα ἐνδιαφέροντος μετ'
ἐπιστασίας συγκαλύπτων τὸν σκοπὸν αὐ-
τοῦ. Πρέπει νὰ ἦναι ὑποκριτής ὡς ἐν
θεάτρῳ οὐδὲ πρὸς στιγμὴν ἐγκαταλεί-
σων τὸ πρόσωπον διπερ ἀπομιμεῖται, ἢ

ἄλλως ἢ ζωὴ του διατρέχει τὸν ἔσχα-
τον τῶν κινδύνων.

‘Ο Εὐρωπαῖος εὐρισκόμενος μεταξὺ κα-
νινῶν λαῶν, θεωρεῖ περὶ ἔχυτὸν, ἐρωτᾷ καὶ
λαμβάνει σημειώσεις. ‘Αλλ’ ἐν τῇ μετ'
Ἀσίᾳ δὲ Βαμβερῆ μετημφιεσμένος ὡς δε-
ῖσης, εἶναι ὥσπερ κατάσκοπος ἐν μέσῳ
ἔσου στρατοῦ.

“Ἐνδεκα μηνῶν τοιαύτη ἀγωνία διε-
ῖναι πρᾶγμα μικρὰν γενναιότητας ἀπο-
τοῦ δόσιν. Καὶ μολοντοῦτο ὁ Βαμβερῆ
διηγεῖται τὴν περιοδείαν του τοσοῦτον
φελδῶς, μετὰ τοσαύτης χάριτος, ὥστε
ἀναγνώστης δὲ μὲν μειδιᾷ, δὲ δὲ τρέμει.
· Άκούσωμεν ἐν συνόψει αὐτόν.

«Τὴν ἑσπέραν τῆς 27 Μαρτίου 1863
ζενιζόμενος ἐδείπνουν διὰ τελευταίνων φο-
ράν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως μου πάρα τῷ
πρέσβει τῆς Τουρκίας ἐν Τεχεράνῃ.

Καθ' ὅλον τοῦ συμποσίου τὸ διάστη-
μα, ἵνα ἐκ τοῦ ἐπικινδύνου μου σχεδον
μὲν ἀποτρέψωσι, μοι ἔλεγον διτι ἀντι-
το ἡ τελευταία τῆς ζωῆς μου ἡμέρα, καὶ
τὴν μετεῖχον γεύματος εὐρωπαϊκοῦ καὶ φί-
τα τὸν εὐρωπαϊκὸν τρόπον παρατίθε-
μένου.

Τὸ τῆς πρεσβείας λαμπτρὸν ἑστιατόρῳ
ἥτο μεγαλοπρεπῶς πεφωταγγυγρένον, τὰ
ἐκλεκτότερα ἐδέσματα παρετίθεντο πρὸ^{το}
τῶν συνδαιτικόνων, καὶ οἱ καλλιστοὶ τοῦ
οἴνου περιήρχοντο κύκλῳ τῆς τραπέζης.
Ἐν λόγῳ θελον νὰ μὲν προπέμ-
ψωσιν εἰς τὴν δυσχερῆ περιήγησιν μου δια-
παντοῖσιν εἰδούς ἀναμνήσεων τῆς εὐρωπαϊ-
κῆς εὐεξίας. Οἱ φίλοι μου καθ' ὅλην τὴν
ἑσπέραν προσεπάθουν ν' ἀνακαλύψωσιν
τῷ προσώπῳ μου ἵχην τινὰ ἐσωτερικῆς
ταραχῆς καὶ ἀνησυχίας—ἐν τούτοις εὐ-
ρέθησαν ἡπατημένοι ἐν τῇ προσδοκίᾳ των
ταύτης. Ἐν ἐκστατικῇ εὐθυμίᾳ ἤσυχοι
ἀνεπαύμην ἐπὶ τῆς ἐξ ἐπικρόκου καθ-
κλας μου.

* * * * *

Μετὰ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, κατὰ τὴν
ἑσπέραν τῆς 28 Μαρτίου, εὐρισκόμην με-

ταῖς τῶν ἀλητῶν συνεταίρων μου, ὁδεύων
πόρος τὸ Σαρί. Ἐζητήσαμεν καταφύγιον
ἡμιορημωμένην τινὰ καλύβην, ὁνόμα-
ται Δαγάρν. Ἡ θρογὴ ἔπιπτε χρουνηθόν.
Χρούντως δικεδρεγμένοι, ἀπαντες ἐ-
πέτησαν σχέπην ὑπὸ τὴν ξηρὰν τῆς πτω-
κῆς καλύβης ὄροφην. Τὸ μέρος ἦτο
κυρὸν, ἐπέποντό μοι δὲ κατ' αὐτὴν τὴν
μοτὴν ἐσπέραν τῆς περιοδείας μου νὰ
μαρθῶ ἐν τῇ στενοτέρᾳ συναφείᾳ μετὰ
τῶν συνοδοπόρων μου ὃν τὰ ἔρρακω-
να ἐνδύματα οὐδέποτε ἀναδίδοντα εὐ-
δοὺς τιγα δύμην, κατὰ τὴν παροῦσαν ὑ-
γράν αὐτῶν κατάστασιν ἀπέπεμπον ἀτ-
μοδεῖς ἀναθυμιάσεις τὰ μάλα πράγ-
ματι ἀξίας παρατηρήσεως, ήκιστα δὲ
ἴσθιμυμητάς.

Ἐν τοιάυτῃ λοιπὸν περιστάσει δὲν ἦτο
καλού περίεργον, ἀν ἐγὼ πολὺ ὀλίγον
ιεθύμουν νὰ συμμετάσχω τοῦ μεγίστου
καίνου τρυβλίου, ἐξ οὗ οἱ πειναλέοι χα-
ρίδες ἐλάμβανον καὶ ἔτρωγον τὸ δει-
νον αὐτῶν, μεταχειρίζομενοι τὸ φυσι-
κὸν ἐκεῖνο ὅργανον, ὃ τοῖς ἐδῶκεν δ
θεός ἵνα λαμβάνωσι τὴν τροφήν των
τοῦ κοινοῦ δοχείου· τὴν γεῖρα.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὅμως δὲν
ἴσθιαν οὐκ γηράτεις τόσον ὑπὸ τῆς πείνης δύον
καντλούχητον ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς στε-
νογωρίας, περιτετυλιγμένοις, ὡς ἥμην, ἐν-
τὸς δικεδρεγμένων ραχῶν μεθ' ὃν ὀ-
λίγον μέχρι τοῦδε εἰχον ἐξοικειωθῆ.

Συσσωρευμένοι πάγτες δροῦ ἐπὶ τοῦ ἐ-
λαφροῦς, ἐζήτουν νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν
πόνον ὅμως εἰς τοιοῦτον περιωρι-
μένον μέρος ἦτο πρᾶγμα ἀδύνατον δι-
κεῖν. Ὁτε μὲν ἥσθιανόμην τοῦ γείτονος
τὴν γεῖρα, δὲ τὴν κεφαλὴν περι-
τρεφομένην πλησίον μου. "Αλλοτε δ. ποὺς
τούς νας-ἀ-νις ἐξετείνετο μέχρι τοῦ ὡ-
τοῦ μου. Μὲ δὲν ιώθιον ὑπομονὴν ἐ-
προτει νὰ ὑπερασπίζωμαι ἐναντίον δὲνων
τῶν διαμφισσητησίων φιλικῶν κι-
μάτων. Ἐν τούτοις ἴσως ἥθελεν εἰσθαι
ματάτον νὰ ὑποκλέψω στιγμάς τινας ὕ-
ποντας, ἀν δὲν ὑπῆρχε καὶ ἔτερον εἰς τὴν
τούτων μου πρόσκομψα, δ. ρογγαλικὸς
τούς τῶν κοιμωμένων Ταρτάρων διά-

λογος καὶ ἔτι μᾶλλον αἱ μεγάλαι κραυ-
γαὶ Πέρσου ἡμιονηλάτου ὑπὸ δχληρο-
τάτων ψευματιτῶν κατάτρυχομένου.

Τιδῶν δὲν πᾶσα διὰ νὰ κλείσω ἐπ'
ὅλιγον τοὺς δρθαλμούς μου ἀπόπειρα ἀ-
πέβαινεν ἀκαρπός, ἀπεσύρθη ἐκ τοῦ μέ-
σου τοῦ σωροῦ τῶν ἀνθρωπίνων ἐκείνων
οὗτων καὶ ἡγέρθη ἐπὶ τῶν ποδῶν μου.
Ἡ θρογὴ ραγδαία ἐξηκολούθει νὰ πί-
πτη, ρίψας δὲ τὰ βλέμματά μου ἐπὶ
τοῦ ἔκτὸς τῆς καλύβης βαθέως βασιλεύ-
οντος σκότους ἀνεμνήσθην ποῦ πρὸ εἰκο-
σιεσσάρων ὠρῶν εὑρισκόμην, καὶ ἀνεπό-
λησα εἰς τὴν μηνίμην μου τὸ πολυτελές
ἐκεῖνο τῆς ἀναγκωρήσεως μου· συμπόσιον ἐν
τῷ λαμπρῷ τῆς τουρκικῆς πρεσβείας με-
γάρῳ. Ἡ σκηνὴ αὕτη μοι ἐφαίνετο ὡς
πιστή τις δραματικὴ ἐξεικόνισις τοῦ «Βα-
σιλέως καὶ τοῦ Ἐπαίτου» εἰς ἣν βεβαί-
ως ἐγὼ παρίστων τὸ κύριον πρόσωπον.

Ἐν τούτοις τὸ τῆς πραγματικότητος
αἰσθημα δὲν μοι ἐπροένησε τοσαῦτην ὀρ-
δυνηρὰν ἐντύπωσιν, διότι δὲν ἤμην τά-
χα ἐγὼ ὁ κύριος τῆς θέσεως; Δὲν ἤμην
ἐγὼ, δεστις ἐπέφερον τὴν ταχεῖαν ταύτην
μεταχριθωσιν; Δὲν ἤμην ἐγὼ αὐτὸς δ
ἐπιβαλὼν εἰς ἐμαυτὸν τὴν παροῦσαν τύ-
χην μου;

Ολίγας ἡμέραι εἶχανεσαν ἵνα ὑπερνι-
κήσω τὴν ἐν ἐμοὶ ὑφισταμένην πάλην
τῆς εὔεξίας καὶ τῆς στερήσεως, ταχέως
δὲ ἐξωκειώθην μεθ' ὅλων ἐκείνων τῶν
προσόντων τῶν ἀποτελούντων τὸν τέλειον
Δερβίσην, δηλ. τῆς ρυπαρότητός του κτλ. Τὸ
κάλλιστον τῶν ἐδυμάτων μου, ἦτοι τὸ ὀ-
λιγώτερον ρυπαρὸν καὶ ἐρρακωμένον προ-
σέφερον εἰς ἀσθενῆ τινα Χατζῆν, διὰ τῆς
πράξεως μου δὲ ταύτης ἀπέλαυσα τὴν
ὑπόληψιν καὶ ἀγάπην πάντων τῶν συγ-
δαιπόρων μου.

Ἡ νέα μου σταλὴ συνίστατο ἐκ μαλλίνου
χιτωνίσκου ἀνεύ ἀλλου τινὸς ἐκ τῶν συνήθων
χιτώνων, καὶ ἀπὸ ἓνα Djouibé (ἐπανωφό-
ριον)(1) δεδεμένον περὶ τὴν δσφύν διὰ σχοινί-

(1) Τοῦτο καλεῖται «Χιρκάι Δερβίσαν»—
«Hirkai Dervishan» καὶ οἱ εὑπορίτεροι τῶν
δερβίσων εἰσὶν ὑποχρεωμένοι νὰ φέρωσι

ου. Περιετύλιξα τοὺς πόδας μου εἰς ἕράκη, καὶ ἐπάλυψα τὴν κεφαλὴν διὰ μεγίστου στροφού (turban), ὃ τὴν μὲν ἡμέραν μοὶ ἔχρησις εἴναι ὡς ἀλεξήλιον, τὴν δὲ νύκταν ὡς προσκεφάλιον. Πρὸς ἐντελῆ τῶν ἀλλων Χατζίδων ἀποικίηστιν ἔρριψα ἐπὶ τοῦ ὄμου μου σακκίον, ἐν ᾧ ἔκειτο ὁγκώδες καὶ βαρύς Κοράνιον. Οὕτω λοιπὸν ἀτενίζων ἐμαυτὸν τοιουτορόπως μετημφιεσμένον ὡς διὰ μεγάλην τινὰ παράταξιν ἀδικαιούμην νὰ εἴπω ὑπεροφάνως — «ἀληθῶς ἔγεννήθην διὰ νὰ ἦμαι ἐπαίτης. — »

Τὸ ἔξωτερικὸν, οὗτοι τὸ δόλον τῆς μεταμφιέσεως μου, ήτο πρᾶγμα εὔκολον. Τὸ ἥθικὸν δύμως ἐπαρουσίαζε πλειοτέρας δυσκολίας παρ' ὅσον κατ' ἄργας ἐφυνταζόμην. Ἐπὶ πολλὰ κατὰ διδόκειαν ἔτη ἔσχον ἀφορμὴν νὰ σπουδάσω τὰς μεταξὺ εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀσιατικῶν ἥθων διαφορὰς τοῦ ζῆν. «Η ὅλως» ἔκτακτος καὶ σοβαρὰ θέσις, ἐν ᾧ εὑρισκόμην, μὲ ἡνάγκαζεν αὐτηρὸς νὰ προσέχω ἐμαυτὸν, καὶ ἐν τούτοις δὲν ἥδυνάμην ν' ἀποφύγω μεγάλη τινὰ σφάλματα. Αἱ μεταξὺ τῶν δύο φυλῶν ἐνυπάρχουσαι οὐσιώδεις διεφοραὶ δὲν συνίστανται ἀπλῶς εἰς τὴν γλώσσαν, εἰς τὴν φυσιογνωμίαν καὶ εἰς τὸν ἴματιμόν. «Ημεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι τρώγομεν, πίνουμεν, κοιμάμεθα καὶ ιστάμεθα δύναμη κατὰ διάφορον τῶν Ἀνατολιτῶν τρόπων, οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ, δύναμαι εἶπεν, καὶ γελάμεν, κλαίομεν καὶ τοὺς δρθικλυρούς μας ςλέσσουν κατὰ διάφορον ἐκείνων μέθοδον. Ταῦτα εἰσὶ μικρὸ μὲν, καταφυνῆ δύμως εἰς τὸν παρατηρητὴν, καὶ τὰ μάλλα δύσκολα πρὸς ἀποικίησιν καὶ μολοντοῦτο τί εἶναι ἡ πρὸς ὑπερνίκησιν αὐτῶν δυτικοί παραβαλλομένη πρὸς ἐκείνην θην ύφισταται τις προσπαθῶν νὰ μεταμορφώσῃ τὰς ἔκυπτους δρέσεις, τὰς ψυχικὰς συγκινήσεις καὶ τὰ αἰσθήματα!»

Πάντοτε ἐν τοικύταις περιστάσεσιν ἀπλήστως παρατηρεῖ τις, καὶ φυσικῶς εἶναι πλέον διατεθειμένος νὰ κρίνῃ καὶ ἐπικρίνῃ πλέον παρ' ἀλλοτε. Δι' ἔνα Εύ-

αὐτὸ δὲπὶ τῶν ἐνδυμάτων τινῶν, ἀδιάφορον δέον καὶ ἀνήνεκτα πολυτελῆ.

ρωπαῖον μεγάλην ἀπαιτεῖται δύναμις νὰ ὑποκρύψῃ τὴν διεγειρημένην περιεργείαν του, τὸν θαύμασμὸν καὶ ἀλλας πολλὰς συγκινήσεις διὰ η θέα τῶν ἀδιαφόρων καὶ ἀδρανῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν πάντοτε προκαλεῖ. Ἐν τούτοις σκοπὸς τῆς ὀδοιπορίας τῶν φίλων μου ήτο νὰ φθάσων εἰς τὰς κατοικίες των, δι' ἴδιους μου ήτο διὰ τῆς περιηγήσεως καὶ τῆς μελέτης. Εύτυχως μόνον κατὰ τὰς πρώτας στημάτις τῆς μετ' αὐτῶν συμβιώσεώς μου διηγειρόν τὴν προσογήν των ἐκείνοις δύμως ἔσαν δι' ἐ ἀντικείμενον δημηνούς μείτης. Βεβαίως οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐφρντάσθη ὅτι κατεγενόμην εἰς διπλούν ἔργον, ἀκόμη καὶ ὅτε ήστειευόμεθα συνναστροφόμενοι ἐν τῇ πλέον στενῇ κατὰ τὸ φυνόμενον ἀγάπη.

Πᾶς δὲ τὴν ἐλαχίστην πρακτικὴν θεωρητικὴν πεῖσαν ἔχων τῆς Ἀνατολῆς θέλει ἐννοήσεις πόσον δύσκολον εἶναι νὰ συμμορφωθῇ τις πρὸς τὴν ἰδιοσυγκρατεῖτῶν κατοίκων αὐτῆς. Τὸ εὐτυχές τέλος τῆς μεταμφιέσεώς μου δύναται νὰ φρνθῇ περίεργον κατόρθωμα, σχι μόνος καὶ τόσον, ὅτε θέσω πρὸ τοῦ ἀνχγνώστου τὴν κλείδα τοῦ μυστικοῦ εἰς τὰς ἀπλούθους παρατηρήσεις μου.

Αὐτον. Εἰς μόνον ἐκ τῶν συνταξιδίων μου εἶδε ποτὲ τὴν Εὐρώπην η ἐλαχίστη μετ' Εὐρωπαίων σχέσεις. Οὕτως ήτο δι Χατζή-Βιλάλ στοις πιθανὸν νὰ ἐγνύρισε Γραικούς τινας η Ἀρμενίους αὖς ἐξελαθεν ὡς Φράγκους. Καὶ αὐτὴ Σταμπούλ (1) καὶ ὁ τρόπος τοῦ ζῆν μεταξὺ τῶν Σταμπουλί (2) ἀμυδρῶς ποιήσαν εἰς αὐτοὺς γνωστά. Τὰ σφριλατα, εἰς δὲ ἐγώ ὑπέπιπτον ὡς πρὸς τὰς ἔξει καὶ συνηθεῖς δὲν παρήγοντο ἀπαρατήρητα, πλὴν εὔκολον εἶχον καὶ τὴν δικαιολόγησιν. — «Stamboul Kaidesi sun-dek iken — ήτοι εαυτὴ εἶναι η συνθεια ἐν Κωνσταντινουπόλει. — » Εὐθέως λοιπὸν τὰς παρεκκλίσεις μου ταύτας ὡς ἀπλούν σολοκισμόν.

(1) Κωνσταντινούπολις.

(2) Κωνσταντινουπόλεων.

Βον. Η γνῶσις ήν εἰχον τοῦ πάντοτε ἐπικειμένου κινδύνου, καὶ δτε ἀκόμη φροντιστόν μακρὸν τῶν συνοδοιπόρων μοι μὲν ἔβιζε νὰ ὑποκύπτω εἰς τὰς μεγαλητέρας θυσίας. Εγίνωσκον πόσον μοὶ ήτο πολύτιμος ἡ φίλη τῶν συνοδοιπόρων μοι, καὶ πᾶν τὸ κατὰ δύναμιν ἐποίουν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ διετήρησιν αὐτῆς. Καίτοι ήμην ἀνώτερος αὐτῶν ὡς Mollah οὐδεὶς ἀλλος εἰς τὴν καρκάνευν ἦτο πτωχότερος μοι κατὰ τὸ βαλαντίον, τὰ ἐνδύματα ἢ τὴν τροφήν. Εἰς πάντα ὑπέκυπτον καὶ πάντοτε ήμην ἔπιμος νὰ βοηθήσω τινὰ ἢ ὑποχρεώσω καθ' οἰνοθήποτε τρόπον, καὶ ἐπειδὴ ὅλοι πραγματικῶς ἦταν εὐθεῖς καὶ τίμιοι, τάχιστα κατενάότα ὅτι δὲν ήθελον λείψει ἐν πάσῃ περιστάσει νὰ ὑπερασπίσωσι καὶ ὑποστηρίξωσι τὸν φίλον καὶ συνοδοιπόρον αὐτῶν, ὅστις ἦτο παρὰ πᾶσι γενικῶς εὐνοούμενος.

Γον. Η πτωχεία μοι καὶ σωματικὴ ἀδυνατία ἦταν ἀγαντιρήτως ἡ κυριωτέα ἀσφάλειά μοι. Μεταξὺ τῶν Τουρκουάνων, καὶ πρὸ πάντων ἐν Etnek ίκανὸν διέτρεψα κινδύνον καθότι ἐνταῦθα οἱ Χατζίδες δὲν εἶναι διόλου σεβαστοί. Ἀλλὰ καὶ πάλιν κατὰ τὴν τρέχουσαν τῆς ἀγορᾶς τιμὴν τῶν ὑποδεστέρας ποιότητος εἰλώτων μόλις καὶ μετὰ ήταν ἡξίζον διήγον τι πλέον τῶν τριῶν δουκάτων, καὶ προγυματικῶς οὐχὶ τόσον περιζήτητος δοσον ἥδυνατο νὰ ἥνκι ρωμαλέος τις ὄνος. Μόνον μεταξὺ ἴδιωτῶν ἥδυνάμην νὰ γρηγορεύσω πρὸς περιστροφὴν τοῦ μύλου, ἢ πρὸς ἐπιστασίαν τῶν καρκήλων, ἔργα εὔτελη, ἀτινα μόλις ἡξίζον τὸ ἔξοδον τῆς διατηρήσεώς μοι, ἔξι ἀλλοι δὲ μὴ παρέχοντα καὶ ίκανὴν δύναμιν προσελκύσεως ήνα κινήσωσι τὸν δειπνισμόν νομάδα εἰς πειρασμὸν ὅπως πράξῃ αὐτὸν τὸ ἀμάρτημα. Εν Βογχάρᾳ τὸ κενὸν τοῦ βαλαντίου μοι ἦτο μεγαλητέρα βοήθεια ἢ πᾶσαι αἱ περὶ Ισλαμισμοῦ γνώσαις μοι. Ο τοῦ Mollah καὶ θρήσκου χαρακτήρα διὸ ἔφερον μὲ προεργάτες ἀπὸ πάστοις ἐν γνώσει προσβολῆς, ἀλλ' ἀνθμῶς ἐτύγχανον κάτοχος ὀρατῆς περιου-

σέκς, τοῦτο ποσῶς δὲν ἤθελε μὲ ἔξαρστον ἐγκατέλουσιν τὸν οὐρανόν. Ξένοι ἐν Βογχάρᾳ καὶ ἀτικείμενα ὑπονοίξες δύντες, ἐν πάσῃ ἀληθῇ περιστάσει δὲν ἡθέλουμεν διεγέρει τὴν ἐπιθυμίαν γενόμενον γνωστοῖς ὡς κάτοχοις γρηγόρων; Ἐλλαν πολυτέλων πραγμάτων; Ἄλλοι ἀντὶ τούτου ἡμῖν οὐχὶ μόνον πτωχόδε, ἀλλὰ πάμπτωχος καὶ ἐκ τοιούτου φορτικοῦ ἀνθρώπου ὅλοι ἀνεξαιρέτως ἐφόροντις ήνα: μετ' ἐπιστασίας ἀπομαρτύνωνται.

Ταῦτα ἦταν τὰ αἴτια ἀτινα οὐγῆ μεθονῶν ἐκώλυσαν πᾶν ἀπευκτάσιον, ἀλλὰ καπως συνετέλεσαν καὶ εἰς τοὺς σκοπούς μου. Μολαταῦτα ἔκαστος δύνται νὰ ἐννοήσῃ ὅτι δὲν ἡμῖν ἐντελῶς ἡγούμενος περὶ τῆς ἀσφαλείας μοι, καὶ οὐδόλως ἐδικαστούμην νὰ παρατητῶ πάταν ἰδέαν κενδύνου. «Π έτις μᾶς ἐντεχύει νὰ ὑπομένωμεν βίον ὑποκείμενον εἰς διηνεκεῖς κινδύνους. Ἐν τούτοις εἶναι ἀξιον παρατητήσεως καὶ θυμαρισμοῦ πόστον διηρκής καὶ σφραγίδα εἶναι ἡ πάλη καθ' θνή ψυχὴ ἐν ἡρωοντισίᾳ καὶ ἀπαθείᾳ διατηρεῖ τὴν ἐλπίδα μελλούσης ὑπάρξεως πέραν τοῦ κόσμου τούτου.

Πρὸς ἀπορυγὴν παντὸς ἀπευκτάσιου ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἐδίστασεν νὰ δειπνήσω καλῶς τὸ ἑσπέρας, διότι ἐφορούμην μὴ ὁ βεβαρημένος στόμαχος μοὶ προξενήσῃ ὄνειρα, καὶ τὰ ὄνειρα παραλήρητιν εἰς τενακεύρωπανήν, γλῶσσαν, οὕτω δὲ προσθῶ. Εμέμφην αὐτὸς ἐμαυτὸν διὰ τὴν δειλίαν μοι ταύτην, καὶ ἐν τούτοις ἐπέμενον, πρὸ πάντων κατὰ τοὺς ποώτους μηνας, ὅτε ἐλάμβανον τὰ μεγαλύτερα πρωφυλάξεως μέτρα.

Πόσην ἀγωνίαν οἱ φανταστικοὶ οὗτοι φόβοι μοὶ ἐπροξένοντο! Πόσον πανταχοῦ μὲ συνάδευσον, καὶ δτε ἀκόμη μόνος ἐπὶ τῆς ἀπεράντου ἔρήμου, μακρὰν τῆς καραβάνας, ἐκαθήμην τρώγων τὸν ἀζυμὸν ἄρτον μοι, μεμηγμένον μετὰ στάκτης καὶ ἀνθράκους, καὶ πίνων ὀλίγας δυσώδους υδατος σταγόνας! Αὕτη ἦτο ἡ ἀνάψυξίς μοι, ἀνάψυξίς ἀθλίας θνή δὲν ἥδυνάμην ν' ἀπολαύσω οὐδὲ ἐν ἡγυΐᾳ.

Τὸ πᾶν ὑπνώτει, ἔλεγον. Οὐδεὶς ὁ φθαλμὸς εἶναι ἐπ' ἐμοῦ. Καὶ ἐν τούτοις ὅχι. Οἱ ἐν τῇ ἀποστάσει ἔξ αἱμου λόφοι μοὶ ἐφαίνοντα ως τόσοι κατάσκοποι ἐπιβλέποντές με ἀν παραλείπω τὸ Bis-millah, ἡ ἀν τρύγῳ ἡ καὶ ἀν τέμνῳ ἀκόμη τὸν ἄρπον μου κατ' ἄλλον ἡ τὸν μω-
αρεθάνικὸν τρόπον.

Πολλάκις εὔρισκόμενος κεκλεισμένος ἐν τῇ σκηνῇ μου καὶ μακρόθεν ἀκούων τὴν φωνὴν τῆς προσκλήσεως τῶν πιστῶν διὰ τὴν προτευγήν, ἀνεπήδων ἐσπευσμένως ἐκ τῆς κοίτης μου ἵνα ἀρχίσω τὴν ἀληθῶς ἐπίπονον ἐπιχείρησιν τῆς ἀναγνώσεως τῶν τριτκαΐδεκα Rikaat (γονυκλισιῶν.) Κατὰ τὴν ἔκτην ἑδομάδα ἡ δργόνη, ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν. εἰς Λαμψιόβολως τόσον ἀρκεῖ οὐδεὶς περίεργος ὁφθαλμὸς μὲν ἐφορᾷ ν. Καὶ ἐν τούτοις ὅχι—διότι δὲν ἥδυνάμην ν' ἀποβάλω τὴν ἴδεαν ὅτι κατάσκοπον ὄμμα μὲ παρετήρει ἐκ τῆς κλειθρίας, καὶ οὕτω ἔξηκολούθουν μέχρις ὅτου εὑσυνειδότως συνεπλήρουν τὸν προσδιωρισμένον τῶν Rikaat ἀριθμόν.

Ἡ φράσις «προφυλακτικὰ μέτρα» ισως εἶναι ἀκατάλληλος, καὶ τὸ σύνολον τῆς διαγωγῆς μου πιθανὸν νὰ ὀνομασθῇ καταλληλότερον ἐλλειψὶς θάρρους. Δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἀρνηθῶ διότι έλέπων μετὰ πόσης δυσπιστίας μ' ἔθεωρουν κατ' ἀρχὰς καὶ μέχρι πόσου έμαυροῦ ἡ τῆς Μέσης Καίσαρις ἀναρχία ἐφθανε, δὲν ἥδυνάμην ἔξ ὅλων τούτων νὰ πορευθῶ ἵκανὴν θάρρους δόσιν διὰ τὴν ἡ ἐπεχείρησα περιοδείαν. Η μικροψυχία δυμως αὐτῇ δὲν διηρέσει πλέον τοῦ ἑνὸς μηνὸς μετὰ τὴν ἀπὸ Εύρωπαίου εἰς Δερβίσον μεταμόρφωσήν μου. Αφ' ης στιγμῆς ἐστρέψω τὰ ὥντα πρὸς τὴν Βοχάραν μετεμορφώθην ἐντελῶς εἰς ἀσιαφιλονείκητον ἐπαίτην Δερβίσην, ὅτις, ως ἐγὼ αὐτὸς έθυμηδὸν διὰ τῆς ἔξεως ἐλημόνησα δύπαιον πράσωπον παρίστανον, ἔπαινος κατ' ἀναλογίαν νὰ διεγείρῃ καὶ ὑπονοίας εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἄλλων συναδέλφων.

Ηδη ἐν μέσῳ τοῦ εύρωπαικοῦ πολιτισμοῦ εὔρισκόμενος, διεισέρχεται καὶ ἀγαλογίζομαι

τὴν κατ' ἔκεινην τὴν ἐποχὴν θέσιν μου, δὲν δύναμαι νὰ μὴ θαυμάσω πόσον ἔξις καὶ ἀνάγκην ὑπῆρξαν ἵκαναι νὰ μὲ μεταβάλωσιν ἐν τοσούτῳ διλγούν καιροῦ διαστήματι. Ή ζωὴ αὗτη τοῦ Δερβίσου καὶ θέλγητρα ἀκόμη προχέει νὰ μοι παρέχῃ, καὶ πολλὰς διασκεδάσεως στιγμὰς διηρχόμενην. Οὐδὲλλως αἰσθανόμενος προθυμίαν τινὰ πρὸς ἀπομίητον τοῦ ρώσου ἔκεινου κόμητος ὅστις, ἀπηνδηκὼς ἐκ τῆς ζωῆς τῶν αἰθουσῶν καὶ τοι πεπολιτισμένου κόσμου; ἀπεσύρθη εἰς τινὰ τῶν τῆς Κατσιμίρης κοιλάδων, πολλάκις ἥρθανθην ὄμως ἐσωτερικήν τινὰ εὐχαρίστηπον θερμανόμενος πλησίον ἐρεπίου τινὸς ἢ ἄλλου μεμονωμένου μέρους ὑπό τὰς συγκρατημένας τοῦ φθινοπωρινοῦ ἥλιου ἀκτίνας.

Ἄδυνατος ἀποβαίνει ἡ ἐκφρασίς τῆς ἡδύτητος τοῦ γινώσκειν ὅτι ἄνευ χρημάτων, κοινωνικῆς θέσεως ἡ ἐργασίας—καὶ συνάμα πάσσος φροντίδος, ταρχῆς ἢ ἄλλου, ἐλεύθερος, ἀναπαύεται τις ἐν τῇ ἀπαλῇ κλίνῃ τῆς ἀνατολικῆς ἀδικφορίας καὶ ἀτασκίας.

Τοιούτη ἀπόλαυσις κατὰ φυσικὸν λόγον διὸ ἡμᾶς τοὺς Εύρωπαίους εἴναι διλγοχόνιοις διότι ἂν φέρωμεν πρὸς στιγμὴν τὴν διάνοιαν ἡμῶν πρὸς τὴν μακρὰν εμβιτοκομένην Δύσιν, τὴν δεικνύοντον καὶ πολυάσχολον, η μεγίστη δικφορὰ τῶν δύο ζωηροτάτη εὐθύς παρουσιάζεται πρὸ τῶν ὁφθαλμῶν μας. Εύρωπαική ἐνεργητικότης καὶ ἀνατολικὴ ἀπάθεια εἴναι τὰ δύο προβλήματα ἀτινα ἐπαγγολούσι τὸ πνεῦμα. Τὰ πρόπει περιπλέον νὰ πάξωμεν ἢ ν' ἀναβλέψωμεν εἰς τὰ ἐρεπία ταῦτα τὰ πανταχοῦ ἐν τῇ Ἀγατολῇ διεσκορπισμένα ἵνα ἴδωμεν ποῦ εὐρίσκεται ἡ ἀληθῆς φιλοσοφία; Ενταῦθα τὸ πᾶν τείνει πρὸς τὴν καταστροφήν, πρὸς τὴν δουλείαν. Εκεῖ η εὐδαιμονία καὶ η παγκόσμιος ἀρχὴ σημαντεύουσιν.

Λί απολαύσεις δύμως τῆς δέρβισιου ζωῆς ἐν ἐμοὶ δὲν ἥσαν ἐφικταὶ ἔνεκα τῶν εὐρωπαϊκῶν ἔξεων μου καὶ τῆς δραχυχρονίου μου διαβάστεως. Εν τούτοις ἡ μεταμφίεστις μοὶ παρέσχεν ἔτεραν τυν-

ήδονήν πάσης περιγραφῆς ἀνωτέραν, τὴν ἀπόλαυσιν ἡς ἐτύγχανον ὡς ἐντελῆς Δερεῖσις δυνάμενος ἐλευθέρως καὶ ἀπαραβίαστως νὰ εὑρίσκωμαι εἰς συνάφειαν μὲ τὰ περίεργα ταῦτα καὶ μεμακρυσμένα ἔθνη. Ήτο τάχα τοῦτο ἔμφυτον προτέρημα διὰ τοῦ ὅποιου ἡδυνάμην νὰ ὑπερβῶ ἐν Φακιρισμῷ (1) ἀκόμη καὶ τὸν διδάσκαλόν μου κατὰ τὴν τέχνην; Ἀγνοῶ. Εὐρισκόμενος εἰς τὰς πόλεις ἢ ἐν μέσῳ τῶν νομάδων λαῶν ὅτε ἐλάμβανον τὰς συνεισφοράς, οἱ φίλοι μου ἥσαν θέλαιοι διὰ θήλεον ἐπιστρέψει μὲ πλήρη τὰ θυλάκια.

Μεταξὺ τῶν φυλῶν τῆς κεντρικῆς Ασίας οἱ Ozbegs, δύντες φύσει εὐθεῖς καὶ τίμιοι, ἔχουσι καρδίαν εὐπρόσιτον καὶ εὐάλωτον. Εἰς τινα οἰκίαν πλησίον τῆς Χίβας ἡμέρας τινάς διατρίψαντα ἐπειράθησαν νὰ μὲ κρατήσωσιν ἀκόμη καὶ διὰ τῆς θίας, δχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ μὲ νυμφεύσωσι προσεπάθησαν· τούλαχιστον δὲ οἰκοδεσπότης ἀντιπροσωπεύων τὴν θυγατέρα αὐτοῦ προέβη ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ μοι ἀπευθύνῃ διακοίνωσιν ἔωτος. Οἱ τίμιοι καὶ ἀνύποπτοι οὗτοι ἄνθρωποι εἴδετον ἐν ἐμοὶ πτωχόν τινα Γαρίθ (ζένον), οὗτινος τὸ δρμὸν (πάθος) τὸν ὥθησεν εἰς τὰ μεμακρυσμένα ἐκεῖνα μέρη, καὶ οὕτω μέγα συνέλαθον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν τύχην μου.

Κατὰ τὴν ἰδέαν των διπολεύων Δερείσης εἶναι εἶδός τι ἐν μικρογραφίᾳ περιπλανωμένου Ιευδαίου, εἰς τὸ οὖς τοῦ ὅποιου πνεῦμα τὸ ἐνοικοῦν ἐν αὐτῷ ψιθυρίζει ἀείποτε τοὺς ἀπαισίους ἐκείνους λόγους—Περιπάτει, περιπάτει! καὶ δόποιος δὲν δύναται ποτε ν' ἀναπαυθῇ εἰπεῖ δόπταν φθάσῃ εἰς τὸ ὑπὸ τῆς τύχης προγραφὲν τέρμα του.

Ἡ δόλως παιδικὴ αὔτη ἀπλότης, οἱ χαρακτῆρες οὗτοι καὶ οἱ τρόποι διαμένοντες στερεοτύπως πως οὕτω ἐπὶ ἔτη, ἵστις δὲ καὶ ἐπὶ αἰώνας μοι κατέλιπον ἀνεξαλείπτους ἐντυπώσεις. Ολίγων ὠρῶν μετὰ τῶν νομάδων συγκαναστροφὴ ἤρκει

ἴνα ἀρχίσωσι συνδιάλεξιν μετὰ τῆς μεγαλητέρας οἰκειότητος καὶ ἐμπιστοσύνης περὶ τῶν κτηνῶν ἢ περὶ παντὸς ἄλλου ἀντικειμένου εἰς τὴν οἰκουμένην οἰκονομίαν ἀναγομένου. Οἱ ἀνὴρ Θά μοι ὡρίλει διὰ τὰ σπάνια προτερήματα τοῦ ἵππου του, διὰ τοὺς οὐούς τοῦ περιφήμου δεῖνος ἀρχηγοῦ, περὶ τῆς ἀποτυχίας ληστρικῆς τινὸς ἐκστρατείας ἐπιχειροθείσης ὑπὸ τῆς δεῖνος φυλῆς, κτλ. Ἡ σύζυγος θὰ μὲ ἥρωτα ἐὰν ἐν τῇ πατρίδι μου κατὰ τὸ ἐνεστώς ἔτος τὸ γυγαρ (εἶδος κοκκίνης φίλης) εἴχε χρῶμα ωχρόν, ἐὰν αἱ τρίχες τῆς καμήλου ἥσαν καλῆς ποιότητος, καὶ ἀλλα παραπλήσια.—Πόσον μικρὸν ἰδέαν δύνανται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι νὰ συλλάθωσι περὶ ἀκαδημαϊκῆς ἀποστολῆς ὃ ἀναγνώστης εὐκόλως θέλει τὸ ἐννοήσει καὶ εὐκόλως δύναται νὰ μαντεύσῃ τὸ εἶδος τῶν ἀποκρίσεών μου εἰς τὰς διαφόρους αὐτῶν περιέργους ἐρωτήσεις.

Οσον ἀπίστευτον καὶ ἀν φανῆι, μόλιον τοῦτο αἱ δόλως ἔκτακτοι περιπτάσεις εἰς διεύθην, κατὰ τὸ διάστημα τῆς μεταμφίσεως μου δὲν μοι ἐπρᾶξενταν ἐντύπωσιν τῆς σκληραγγῆς καὶ τῶν κόπων ὡς πολλοὶ τῶν Εὐρωπαίων ἥθελον φχυτασθῆ—Εἶναι ἀληθής διτὶ τώρα εὐρίσκω τὴν ὑγείαν μου κατὰ τὶ ἐξησθένημένην, οἱ δὲ φίλοι μου δὲν μοι κρύπτουσι διτὶ φαίνομαι ὡς ὑπὸ γήρατος καταβληθείσι. Κατὰ τὸν καιρὸν διμως τῆς περιοδείας μου οὐδόλως ἥσθιάνθην ἐξάντλησι τῶν δυνάμεων μου ἢ ἐτέραν τινὰ ἐνόχλησιν, ἔκτὸς θεοίων διπασχον ἐξ τῶν βασάνων τῆς δίψης. Ήτο τάχα διπολεκῆς ἐρεθισμὸς διτὶς ἐλάφρυνε τοὺς σωματικοὺς κόπους, ἢ μήπως ἥτο διπάντοτε δρθεσθῆς καὶ ἐλεύθερος ἀληθῆ τῆς ἐρήμου διτὶς μοι παρεῖχε τὴν γιγάντιον ἐκείνην εἰς τὸν στόμαχόν μου ἐνέργειαν, καθιστῶν αὐτὸν ἴκανὸν νὰ δέγκηται καὶ χωνεύῃ τοιαύτην ζεμην μεμιγμένην μετὰ στάκτης, οἷαν καὶ αὐτὴ ἢ κάμηλος μου ἥρνειτο νὰ ἐγγίσῃ;

Τοῦτο εἶναι δι' ἐμὲ αἰνιγμα.

Τὸ θέβαιον εἶναι διτὶ κατ' αὐτὴν τὴν

(1) Βν πτωχέα.

στιγμὴν εν τῷ μέσῳ τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης φρίγουκι στερούμενος τῶν σωματικῶν ἐκείνων καὶ ψυχικῶν δυνάμεών μου, καὶ τίς οἶδεν ἀν ἀκολούθως ἐν τῷ γῆρατί μου δὲν θὰ ἀνατρέχω εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καθ' ἣν καὶ τοι κεκχλυμένος ἀπὸ ράκη καὶ ἀνευστέγης ἵνα μὲ καλύψῃ, διηρχόμην σταθερῶς καὶ μὲ ἐλαφρὰν καρδίαν τὰς ἐρήμους τῆς Νέστου 'Αστεροῦ.

*Er Kō. [πό. 1ετ., Απρίλιος 1875.]

Φ. Α. ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ.

ΞΙΕΝΙΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

(Συνέχεια· δρα φυλλ. Ζ.)

B.

Κατώκουν ἐν οἷκῳ ἀνάκοντι εἰς τέσσαρας ἀδελφοὺς ἀπαντας ἀγέμους. Γραῦταις τις καταπτᾶσσα σχεδὸν ἀνίκανος τὴν κίνησιν, καθὸ ἔχουσα πεπληγωμένον τὸν ἀριστερὸν πόδη, διηύθυνε τὰ τῆς οἰκίας, βοηθούμενή νόπο τίνος ἀνεψιᾶς αὐτῆς ήν δ' αὐτη δύσμορφος τὰ μάλα καὶ ἀκομψός. Εἴην δὲ ηγικάν περὶ τὰ τριάκοντα ἔτη, ἀλλ' ἐφαίνετο τεσσαρακοντοῦτις καὶ ἐπέκεινα—τὸ πρόσωπον εἶχε χαῦνον καὶ πεποικιλμένον ὑπὸ δοθιάνων ὄμοιάζον πολυχρόνιον περγαμηνὴν καὶ διασταυρούμενον ὑπὸ λεπτῶν εἰσέτι ρυτίδων—ὅφθαλμοὺς μικροὺς καὶ ἀλάμπους περικυκλουμένους ὑπὸ γλαμυρῶν ἔλεφριδῶν—κόμην ἣν τις ἦθελεν εἴπει ξανθήν, μὴ δυνάμενος γὰρ δώσῃ ἀλλο ὄνομα εἰς τὸ χρώμα ἔκεινο, ὅπερ ἣν κράμα μέλανος, ἐρυθροῦ καὶ κιτρίνου. Αἱ χεῖρες αὐτῆς ἤταν καρυόχροοι, γονατώδεις, ρυτιδωταί, οἱ δὲ πόδες αὐτῆς μέγιστοι. Τὸ δὲ λόγον σῶμα οὐδὲν εἶχε θέλγητρον, ἡ δὲ ἐνδυμασία αὐτῆς ἀπεῖχε πολὺ πάσις φιλοκαλίκες, καὶ μάλιστα ἐν καρδίᾳ γειτονεῖτο.

μάνος, ὅταν ἐπεσκέπαζε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς διὰ καλύπτρας ἐκ βαμβακεροῦ μακροῦ μεταξοπτίλου, κεκοσμημένης δι' ἐρυθρῶν θυσάνων.

'Ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων οἰκοδεσπότῶν ὁ δεύτερος εἶχε τὴν διαχείρισιν τῶν τῆς οἰκογενείας, τῶν ἄλλων ὅντων ἀπαλλήλων ἐν δημοσίοις καταστήμασιν. 'Ο πρῶτος, καίτοι ὁ πρεσβύτερος πάντων, ίσως δὲ καὶ τούτου ἐνεκα, εἶχεν ἀδυνατίας τιγάς ὑπὲρ τῆς μνησθείσης θαλαμηπόλου, καὶ ἦθελε νὰ ἔξασκῃ ὡς πρὸς αὐτὴν προτίμητα τινὰ, τῇ ἔφερε δὲ ὡς δεῖγμα τῶν αἰσθημάτων του ὅτε μὲν ζευγός βαμβακερῶν περικυκλωμάτων, ὃτε δὲ μικρὸν λαιμοδέτην, καὶ ἄλλοτε ρινόπλατρον ὀλίγων κρατούσιων. 'Ετρεφεν θμῶς ζηλοτυπίαν τινὰ πρὸς ἓνα τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καθὸ τελμηρότερον, καὶ ἐκ νεότητός του γυναικάρεσκον, καταστάντα ὡς ἐκ τούτου χωλὸν, καθὸ ἀναγκάσθεντα ἐν τῷ κρισμῷ περιπτώσει νὰ ποδάσῃ ἐκ τοῦ παραθύρου, καὶ νὰ θραύσῃ οὕτω τὸν πόδα αὐτοῦ. Οὗτος ἀπὸ πολλῶν ἐπῶν ἐσυνείδηε νὰ προγευματίζῃ μὲν δύο ἔλαιοτηγάνητα ὥδε, ἀτινα ἔτρωγε πλησίον τοῦ παραθύρου τοῦ ἑστικτορίου ἀστεϊδόμενος διὰ διφορθουμένων λέξεων μετὰ τῆς συγγού κλειδοχυμβαλοποιοῦ τινος ἀπέναντι κατοικουόσης, ἢτις εὑρίσκετο τακτικῶς ἐν τῷ παραθύρῳ αὐτῆς κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, ἵνα κάπως ἀπατήσῃ ἐστὴν ἐπὶ τῇ παρελεύσει τοῦ γρόνου, ἢ καὶ ἐπ' ὀλίγος στιγμάς φαντασθῇ ὅτι δὲν ἀπέβαλεν ἀπολύτως τὴν κεντροβαρῆ αὐτῆς δύναμιν. 'Ἐκ τῶν ἑτέρων δύο ἀδελφῶν δὲν ἔτοι φιλάργυρος, καὶ ὡς ἐκ τούτου μετὰ μεγίστης φειδωλίας ἐπρομήθευε τὰ χρειώδη τῆς ἡμέρας· τὸ δὲ πρόγευμα αὐτοῦ συνέκειτο πάντοτε ἐξ ἀπομειναρίων τοῦ γείματος τῆς προτεραίας καὶ κατὰ Σάββατον ἐκ πολτοῦ κατεσκευασμένου ἐκ τῶν καθ' ὅλην τὴν ἔδρομάδα παρ' αὐτοῦ συλλεχθέντων περισσευμάτων ἀρτου, ἀτινα ἐφύλαττεν ἐν μιᾷ των γωνιῶν τοῦ ἐφυλακοῦ τοῦ διφορθολακίου—ο δέ, ἔτερος ἀδελφὸς ἐπειράτο νὰ ἡ κομψὸς δι' ἴματίων ἀτινα συγχάκις ὑπέβαλλεν εἰς τὴν ψελίδα